

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

18 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Bucatca Vadim în numele inculpatului Evstrati Iurie și de către avocatul Muruziuc Victor în numele inculpaților Cecan Nicolai și Evstrati Iurie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2019, în cauza penală în privința lui

Evstrati Iurie Alexei, născut la XX XXX
XXX, originar și domiciliat r-l XXX, s. XXX

și

Cecan Nicolai Nicolai, născut la XX XXX
XXX, originar din r-l XXX, s. XXX, domiciliat
în or.XXX, str. XXX, X,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.11.2011 – 10.11.2014;

Instanța de apel: 24.12.2014 – 18.01.2016;

Instanța de recurs: 04.04.2016 – 14.06.2016;

Instanța de apel: 15.07.2016 – 29.03.2018;

Instanța de recurs: 27.07.2018 – 12.02.2019;

Instanța de apel: 05.04.2019 – 20.06.2019;

Instanța de recurs: 25.09.2019 – 18.03.2020.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 10 noiembrie 2014, procesul penal intentat în privința lui **Evstrati Iurie** în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, a fost încetat din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspunderea penală.

Evstrati Iurie a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 309¹ alin. (1) și art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal.

În baza art. 309¹ alin. (1) Cod penal, lui Evstrati Iurie i-a fost stabilită pedeapsa de 2 (doi) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a

exercita activități în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe termen de 1 (unu) an.

În baza art. 84 alin. (4) Cod penal, în termenul pedepsei stabilite lui Evstrati Iurie s-a inclus durata pedepsei executate parțial în baza sentinței Judecătorei Ialoveni din 16 octombrie 2010, devenită irevocabilă prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 26 octombrie 2011, fiindu-i stabilită pedeapsa 4 (patru) ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 3 ani.

În baza art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal, lui Evstrati Iurie i-a fost stabilită pedeapsa de 5 (cinci) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 4 ani.

În baza art. 85 Cod penal, la pedeapsa aplicată lui Evstrati Iurie i-a fost cumulată parțial pedeapsa neexecutată, aplicată prin sentința Judecătorei Ialoveni din 16 decembrie 2010, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 6 ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 5 (cinci) ani.

Cecan Nicolai a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal, la 5 (cinci) ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 2 (doi) ani.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa închisorii i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

Acțiunea civilă înaintată de Grigorean Victor împotriva lui Evstrati Iurie și Cecan Nicolae cu privire la repararea prejudiciului, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că, Evstrati Iurie, deținând funcția de șef de post, inspector operativ superior de sector al postului de poliție Răzeni a CPR Ialoveni al MAI în baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 70 ef. din 22.02.2008 și Cecan Nicolai, deținând funcția de polițist al secției poliției criminale a CPR Ialoveni MAI, în baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 176 ef. din 24.06.2010, și fiind, astfel conform art. 123 alin. (1) Cod penal, persoane cu funcție de răspundere, investite cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, contrar art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 24 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, art. art. (1), (2) pct. 2) și 4), art. 12 pct. 1), 14, 15 din Legea nr. 416-XII din 18.12.1990 „Cu privire la poliție” pct. 16 lit. a), b) din Codul de etică și deontologie al polițistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 481 din 10.05.2006 și atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului a funcției deținute, care îi obligau să nu supună pe nimeni la tortură, să nu aplice forța fizică, decât pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrângerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele non-violente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce-i revin, să respecte Constituția

și legile Republicii Moldova, să nu aplice acte de tortură, tratamente sau pedepse inumane sau degradante, în orice circumstanță s-ar afla, să nu recurgă la forță cu excepția cazurilor de necesitate acută și numai în măsura necesară atingerii unui obiectiv legitim, au comis acțiuni criminale în următoarele circumstanțe.

Astfel, Evstrati Iurie, fiind persoană cu funcție de răspundere și acționând cu titlu oficial, reprezentând Ministerul Afacerilor Interne, la 03 septembrie 2009 pe la orele 09:00 l-a luat din camera persoanelor deținute a CPR Ialoveni pe arestatul Gurău Victor și l-a ridicat la etajul trei al CPR Ialoveni în biroul ofițerului de urmărire penală, Varanița Andrei, unde urmărind scopul obținerii de informații și mărturisiri privitor la săvârșirea furtului din vila lui Loscotov Vladimir, amplasată în sectorul de vile „Romanița Mihai” din s. Răzeni, r. Ialoveni, infracțiune săvârșită în perioada de timp 04 iunie 2009 – 14 iunie 2009, precum și a altor infracțiuni de furt comise pe teritoriul s. Răzeni, îl numea pe Gurău Victor cu cuvinte necenzurate și îl supunea acțiunilor de violență psihică și fizică manifestate prin aplicarea unei lovituri cu pumnul în cap, apoi cu palma în regiunea feței, dar deoarece nu recunoștea fapta imputată, i-a aplicat o lovitură cu fereștrăul în regiunea capului.

În rezultatul acțiunilor violente cu caracter de tortură întreprinse de către Evstrati Iurie, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1-145/D lui Gurău Victor i-a fost cauzată plagă contuză a regiunii parietale a capului pe stânga, care a fost cauzată prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, cu suprafața de interacțiune limitată, posibil în timpul și circumstanțele indicate, se califică ca vătămare corporală ușoară.

Astfel, Evstrati Iurie fiind persoană cu funcție de răspundere și acționând cu titlu oficial, prin acțiunile sale intenționate, i-a provocat în mod intenționat lui Gurău Victor, dureri, suferințe puternice fizice și psihice, cu scopul de a obține de la acesta informații și mărturisiri privitor la comiterea unei infracțiuni, adică a comis infracțiunea prevăzută de art. 309¹ alin. (1) Cod penal.

Tot el, Evstrati Iurie, de comun acord și împreună cu Cegan Nicolai, fiind ambii persoane cu funcție de răspundere și acționând cu titlu oficial, reprezentând Ministerul Afacerilor Interne, la 16 aprilie 2011, aflându-se în biroul de serviciu al postului de poliție Răzeni, din incinta primăriei Răzeni raionul Ialoveni, având scopul de a obține de la minorul Grigorean Victor informații și mărturisiri privitor la săvârșirea sustragerii pe ascuns a două acumulate de model „ISTA” de 12 V și 190 Ah, infracțiune comisă în noaptea de 15 aprilie 2011 spre 16 aprilie 2011 de persoane care până la moment, nu sunt cunoscute organului de urmărire penală, ambii, adică Evstrati Iurie și Cegan Nicolae, îl numeau pe minorul Grigorean Victor cu cuvinte necenzurate și îl supuneau acțiunilor de violență psihică și fizică manifestate prin aplicarea multiplelor lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, apoi aplicând violență l-au pus jos la podele pe burtă, i-au răsucit mâinile la spate, iar pentru a nu striga, în gură i-au introdus chipiul. După aceasta l-au ridicat de jos, dar deoarece nu recunoștea fapta imputată, din nou l-au pus pe burtă continuând să-i răsucească mâinile la spate și să-i aplice lovituri cu pumnii și picioarele peste totală suprafața corpului, acțiuni care în comun au durat de la orele 17:00 până la 17:30 ale zilei indicate.

În rezultatul acțiunilor violente cu caracter de tortură întreprinse de către Evstrati Iurie și Cecan Nicolae, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1621/D din 30 iunie 2011 minorului Grigorean Victor i-au fost cauzate echimoze cu excoriații pe membrul superior stâng, ce au fost calificate ca leziuni corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății.

Astfel, Evstrati Iurie și Cecan Nicolai, fiind persoane cu funcție de răspundere și acționând cu titlu oficial, prin acțiunile sale intenționate, i-au provocat în mod intenționat minorului Grigorean Victor, dureri, suferințe puternice fizice și psihice, cu scopul de a obține de la acesta informații și mărturisiri privitor la comiterea unei presupuse infracțiuni, acțiuni comise cu bună știință asupra unui minor de două persoane, adică au comis infracțiunea prevăzută de art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal.

Tot el, Evstrati Iurie, fiind persoană cu funcție de răspundere și acționând cu titlu oficial, reprezentând Ministerul Afacerilor Interne, în perioada de timp 29 aprilie 2010 – 05 mai 2010, a primit o comunicare orală de la Bivol Lidia, locuitoare a s. Rezeni, r-nul Ialoveni privitor la sustragerea din domiciliul feciorului Bivol Serghei a bunurilor materiale în sumă de aproximativ 6 000 euro.

Deplasându-se la fața locului și stabilind cu certitudine că a fost comisă o infracțiune de furt, adică a faptei care, potrivit dispozițiilor art. 16 alin. (3) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor grave, și presupunând că această infracțiune nu va putea fi descoperită, Evstrati Iurie, acționând în interes personal, urmărind scopul diminuării artificiale a numărului de crime nedescoperite din sectorul său de activitate și voalării incompetenței sale profesionale, manifestată prin neputința identificării făptuitorului furtului de la Bivol Serghei, a decis să tăinuiască de la înregistrare infracțiunea respectivă.

În continuare, folosind intenționat situația sa de serviciu în interese personale și profitând de funcția sa autoritară, a încălcat prevederile art. art. 57 alin. (2) pct. 1), 265 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora organul de urmărire penală este obligat să primească plângerile sau denunțurile referitoare la infracțiunile săvârșite, pregătite sau în curs de pregătire chiar și în cazurile în care nu este de competența lui, art. 260 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit căruia procesul-verbal privind acțiunea de urmărire penală se întocmește în timpul efectuării acestei acțiuni sau imediat după terminarea ei de către persoana care efectuează urmărirea penală; art. 158 alin. (4) Cod de procedură penală, potrivit cărora obiectele descoperite în timpul cercetării la fața locului se examinează la locul efectuării acestei acțiuni și rezultatele examinării se consemnează în procesul-verbal al acțiunii respective; art. 273 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, potrivit cărora organele de constatare sunt poliția - pentru infracțiuni ce nu sunt date prin lege în competența altor organe. În condițiile prezentului cod, organele menționate au dreptul să rețină făptuitorul, să ridice corpurile delictive să solicite informațiile și documentele necesare pentru constatarea infracțiunii, să citeze persoane și să obțină de la ele declarații, să procedeze la evaluarea pagubei și să efectueze orice alte acțiuni care nu suferă amânare, cu întocmirea proceselor-verbale în care se vor consemna acțiunile efectuate și circumstanțele constatate; art. art. 12 pct. 3), 13), 16) a Legii nr. 416 XII din 18.12.1990 „Cu

privire la poliție”, potrivit căreia colaboratorul de poliție are obligațiunea să înregistreze informația cu privire la infracțiuni, contravenții administrative și alte evenimente care periclitează securitatea publică, să reacționeze prompt la sesizări și comunicări despre infracțiuni cât și prevederile anexei nr. 1 a Ordinului Interdepartamental comun nr. 121/254/286-0/95 din 18 iulie 2008, capitolul II pct. 5) conform căruia primirea și înregistrarea sesizărilor, indiferent de locul și timpul comiterii lor, de plenitudinea datelor anunțate, se efectuează zilnic în orele de lucru, iar de către unitățile de gardă și efectivul organelor de poliție antrenat în serviciu - pe parcursul a 24 de ore. Organul este obligat să primească și să înregistreze sesizările chiar și în cazul în care cauza nu este de competența lui; capitolul II pct.7) conform căruia în cazul adresării persoanei cu plângere, denunț sau autodenunț declarate oral, acestea se consemnează într-un proces-verbal semnat de persoana care face declarația și lucrătorul organului, care a primit sesizarea, cât și capitolul V pct. 26) potrivit căruia în cazul când informația despre infracțiune s-a confirmat, colaboratorul organului va primi plângerea sau denunțul în ordine stabilită, iar în cazul depistării nemijlocite a infracțiunii - un raport, care se vor înregistra în Registrul nr. 1; art. 3.1, 4.12 pct. b) al Instrucțiunii „Cu privire la activitatea șefului secției, șefului de post și a inspectorului de sector”, aprobate prin ordinul MAI nr. 200 din 10 iunie 2003 care prevede că, șeful de post efectuează primirea, înregistrarea și examinarea în limitele competenței sale a cererilor și comunicărilor cetățenilor, întreprinderilor și organizațiilor despre infracțiuni cu înregistrarea ulterioară în registrele comisariatului de poliție; pct. 3, 4, 5 capitolul II din fișa de post - atribuțiile de serviciu, aprobată de comisarul CPR Ialoveni la 28 aprilie 2009 conform căruia, șeful de post efectuează primirea, înregistrarea și examinarea în limitele competenței sale a cererilor și comunicărilor cetățenilor, întreprinderilor și organizațiilor despre infracțiuni cu înregistrarea ulterioară în registrele comisariatului de poliție, informează unitatea de gardă a comisariatului de poliție despre infracțiunile comise pe teritoriul postului, întreprinde toate măsurile de pază a locului comiterii crimelor, precum și de stabilire a martorilor oculari, efectuează măsurile de cercetare operativă și calitativă a infracțiunii.

Peste două zile de la depistarea săvârșirii infracțiunii de furt, în biroul de serviciu din incinta primăriei Răzeni, r-nul Ialoveni, Evstrati Iurie a primit cererea de la Bivol Lidia, însă nu a înregistrat-o în modul prevăzut de lege, nu a întocmit procesul-verbal de cercetare la fața locului, nu a luat explicații scrise de la persoanele implicate, nu a ridicat în modul prevăzut de legislație amprente digitale depistate la fața locului.

În rezultatul acțiunilor lui Evstrati Iurie, contrare scopului procesului penal, intereselor lui Bivol Lidia, i-au fost cauzate daune în proporții considerabile, manifestate în tănuirea unei infracțiuni și lezarea prin aceasta a imaginii poliției ca organ de drept al autorității publice, chemat să apere pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentatele și alte atacuri legitime.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Evstrati Iurie a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 327 alin. (1) Cod penal, abuzul de serviciu, folosirea intenționată

de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu, în interes personal, prin ce au fost cauzate daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege și intereselor publice.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea sentinței în partea ce ține de încetarea procesului penal în privința lui Evstrati Iurie în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Evstrati Iurie să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal și a-i stabili pedeapsa definitivă de 6 ani și 6 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în cadrul MAI pe termen de 5 ani, invocând că instanța eronat a considerat nule ordonanțele de punere sub învinuire a lui Evstrati Iurie din 29 septembrie 2011 și 25 octombrie 2011, pe motiv că organul de urmărire penală a omis termenul de 3 luni de punere sub învinuire a bănuțului Evstrati Iurie, de la momentul pornirii urmăririi penale, deoarece acest termen se calculează nu din data pornirii urmăririi penale, dar din data emiterii ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț din 30 iunie 2011, ce la caz a fost respectat.

4. Avocatul Maliga Lilian în numele inculpatului Evstrati Iurie, a declarat apel împotriva sentinței, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În motivarea cererii de apel a invocat că, prima instanță a apreciat în mod greșit probele acumulate, deoarece partea acuzării nu a prezentat probe care ar demonstra că Evstrati Iurie a comis faptele de care a fost învinuit și că acestea au fost acumulate cu încălcări de procedură; pe episodul în care figurează ca parte vătămată Gurău Victor, instanța și-a întemeiat soluția pe declarațiile părții vătămate, care dimpotrivă urmau a fi apreciate critic, întrucât aceasta a fost reținută de către Evstrati Iurie pentru faptul că ar fi comis o infracțiune de viol fiind deținut în IP 13, iar prin declarațiile martorilor Pulbere V. și Varanița A. se infirmă faptul că partea vătămată să fi fost bătută sau să fi avut careva leziuni corporale.

Declarațiile martorilor pe care și-a întemeiat soluția instanța urmau a fi apreciate critic, din motiv că aceștia nu au văzut momentul când Gurău Victor a fost bătut de către Evstrati Iurie, astfel lipsind probe concludente, care ar demonstra faptul că, anume inculpatul i-a aplicat lovituri acestuia.

Pe episodul de tortură în privința lui Grigorean Victor, organul de urmărire penală nu a demonstrat că, fapta ar fi fost comisă de inculpat, instanța și-a întemeiat concluziile pe declarațiile martorilor care au relatat doar ce le-a comunicat Grigorean Victor și mama acestuia, iar din raportul de expertiză medico-legală nr. 1621/D din 30 iunie 2011, părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale fără cauzare prejudiciului sănătății și acestea puteau fi provocate și în urma jocurilor pe care le-a avut Grigorean Victor, Mitrici I. și Bivol D.

Consideră apelantul că deși prima instanță a încetat procesul penal pe învinuirea adusă în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, deoarece a constatat că au fost încălcate prevederile art. 63 alin. (3) Cod de procedură penală, ordonanța de punere sub învinuire fiind considerată nulă, rezultă că devin nule și celelalte acte procesuale, așa că pe toate capetele de acuzare urma a fi încetat procesul penal, din motiv că, există circumstanțe ce exclud tragerea la răspundere penală.

5. Invocând ilegalitatea sentinței, a declarat apel avocatul Valuța Vladimir în numele inculpatului Cecan Nicolae, cât și inculpatul Cecan Nicolae, care au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare în baza art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal, deoarece reieșind din probele administrate în cadrul cercetării judecătorești, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate, declarațiile părții vătămate sunt contradictorii și acestea nu au primit o apreciere obiectivă.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2016, au fost respinse, ca nefondate apelurile declarate de avocatul Maliga Lilian în numele inculpatului Evstrati Iurie, de inculpatul Cecan Nicolai și avocatul acestuia Valuța Vladimir. S-a admis apelul declarat de procuror, a fost casată parțial sentința în privința lui Evstrati Iurie, în partea încetării procesului penal în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, în partea pedepsei definitive și în partea acțiunii civile cu privire la prejudiciul moral și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Evstrati Iurie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere și a exercita activități în organele de drept pe un termen de 2 ani. S-au menținut dispozițiile privind condamnarea lui Evstrati Iurie în baza art. 309¹ alin. (1) Cod penal și în baza art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal.

Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Evstrati Iurie i-a fost stabilită pedeapsa de 6 ani închisoare, cu privarea dreptului de a ocupa funcții și de a exercita activități în organele de drept pe un termen de 4 ani și 6 luni, iar în temeiul art. 85 Cod penal, la pedeapsa aplicată, i-a fost cumulată parțial pedeapsa neexecutată, stabilită prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 16 decembrie 2010, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 6 ani și 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități în cadrul organelor de drept pe un termen de 5 ani.

Acțiunea civilă, înaintată de partea vătămată Grigorean Victor, în partea prejudiciului moral a fost admisă, s-a dispus încasarea de la Iurie Evstrati și Nicolai Cecan în beneficiul acestuia câte 2 500 lei de la fiecare.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 iunie 2016 recursurile ordinare declarate de inculpatul Cecan Nicolai și avocatul Maliga Lilian, în numele inculpatului Evstrati Iurie au fost admise, a fost casată decizia și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea deciziei adoptate instanța de recurs a reținut că probele prezentate de părți nu au fost apreciate la justa lor valoare, iar concluziile făcute de instanța de apel sunt formale și premature.

La fel, s-a menționat că din apelurile declarate de partea apărării, aceștia au contestat declarațiile părților vătămate și a martorilor audiați în prima instanță, solicitând audierea în instanța de apel a părților vătămate Gurău Victor, Grigorean Victor, Bivol Lidia, a martorilor Pulbere V., cât și Țurcan M., care nu a fost audiat în prima instanță, pe care partea apărării l-a considerat că este un martor

decisiv, prin care se combat probele acuzării și se deduce nevinovăția inculpatului Evstrati Iurie pe episodul lui Gurău Victor din 03 septembrie 2009, însă instanța de apel neîntemeiat și fără o argumentare în acest sens, a dispus respingerea tuturor demersurilor.

În concluzie instanța de recurs a relevat că în speță, la judecarea cauzei, instanța de apel a încălcat principiul contradictorialității procesului penal și egalității armelor în proces, or, baza probatorie propusă de partea acuzării și partea apărării în cadrul acestei cauze penale, urma a fi verificată de către instanța de apel la ședințele de judecată publice, cu respectarea drepturilor procesuale ale persoanelor implicate pe caz.

De asemenea, instanța de recurs a constatat că aceleași încălcări instanța de apel a comis și pe episodul din 29 aprilie 2010, în care l-a recunoscut vinovat pe Evstrati Iurie de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, deoarece în cadrul examinării cauzei în instanța de apel au fost verificate, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, declarațiile părții vătămate Bivol Lidia, date de către aceasta în ședința primei instanțe, însă la baza deciziei au fost puse declarațiile acesteia din cadrul urmăririi penale, declarații care nu au fost verificate de către instanța de apel. Declarațiile martorilor Bivol C. din 23 octombrie 2011, Beregoi D. din 23 octombrie 2011, la care a făcut trimitere instanța în confirmarea vinovăției inculpatului, în genere nu au fost cercetate și verificate în instanța de apel, nefiind totodată verificat faptul dacă audierea martorilor a avut loc în condițiile art. 371 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, pentru ca aceste declarații să fie puse la baza unei soluții de condamnare.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2018 apelurile declarate au fost admise, inclusiv din oficiu în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care: procesul penal intentat în privința lui Evstrati Iurie în baza art. 327 alin. (1) Cod penal a fost încetat în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală; procesul penal intentat în privința lui Evstrati Iurie în baza art. 309¹ alin. (1) Cod penal a fost încetat în temeiul art. 60 Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală; Evstrati Iurie și Cegan Nicolai au fost achitați de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. a) și c) Cod penal, din motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Grigorean Victor a fost respinsă ca neîntemeiată.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 februarie 2019 a fost admis recursul ordinar declarat de către procurorii în Procuratura de circumscripție Chișinău Gavriliță Vitalie și Tăut Dorina, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2018, în cauza penală în privința lui Evstrati Iurie și Cegan Nicolai și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea deciziei adoptate instanța de recurs a reținut că, la baza sentinței de condamnare, prima instanță a pus declarațiile părții vătămate date în

cadrul urmăririi penale, care în opinia instanței erau veridice și în coroborare cu alte probe, și a respins declarațiile acestuia din cadrul cercetării judecătorești apreciindu-le critic. Instanța de apel, deși nu a audiat nemijlocit partea vătămată, în ședința de judecată și-a bazat concluzia privind nevinovăția inculpaților pe declarațiile lui Grigorean Victor date în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță, însă absolut nu a motivat din care considerent a respins depozițiile acestuia de la urmărirea penală, or partea vătămată a declarat că i-au fost aplicate lovituri în regiunea picioarelor și i-au fost răsucite mâinile la spate.

Mai mult, depozițiile reprezentantului legal nu au fost analizate în coroborare cu declarațiile părții vătămate și raportul de expertiză medico-legală nr. 1621/D din 30 iunie 2011 prin care la Grigorean Victor s-au stabilit vătămări și excoriații pe membrul superior stâng și echimoză pe articulația genunchiului stâng, iar instanța de apel, deși a menționat prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, nu a respectat anume aceste prevederi la adoptarea deciziei recurate.

În concluzie, instanța de recurs ordinar a statuat că, decizia instanței de apel suferă de insuficiență în partea motivării soluției pe epizodul în privința părții vătămate Grigorean Victor, iar în cauză persistă elementele caracteristice ale erorii grave de fapt, întrucât din examinarea coroborată a materialului cauzei, rezultă un viciu juridic la stabilirea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la admiterea apelurilor și pronunțarea soluției respective.

Totodată, cu referire la învinuirea înaintată inculpatului Evstrati Iurie pe epizodul în privința părții vătămate minore Bivol Lidia, instanța de recurs a evidențiat că, este pripită și afirmația instanței de apel din care rezultă că este obligația procurorului de a pune persoana sub învinuire în termen de trei luni de la pornirea urmăririi penale, or, legea procesual-penală nu conține nici o normă care ar stipula că persoana deține calitatea de bănuț din momentul pornirii urmăririi penale, iar decizia instanței de apel nu conține nici o argumentare care ar duce la concluzia că din momentul pornirii urmăririi penale – 22 iunie 2011 și până la momentul recunoașterii în calitate de bănuț – 30 iunie 2011 acțiunile procedurale efectuate de organul de urmărire penală au produs repercusiuni importante sau restrângeri care ar fi limitat drepturile și libertățile lui Evstrati Iurie.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2019 apelurile declarate de inculpați au fost respinse, iar apelul procurorului a fost admis, fiind casată parțial sentința în partea încetării procesului penal în privința lui Evstrati Iurie în baza art. 327 alin. (1) Cod penal și în partea condamnării pe art. 309¹ alin. (1) Cod penal, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Procesul penal intentat în privința lui Evstrati Iurie în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar procesul penal în privința lui Evstrati Iurie în baza art. 309¹ alin. (1) Cod penal, a fost încetat în baza art. 60 Cod penal, pe motivul intervenirii

termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Lui Evstrati Iurie, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 85 Cod penal, la pedeapsa aplicată lui Evstrati Iurie i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Ialoveni din 16 decembrie 2010, devenită irevocabilă prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 26 octombrie 2011, fiindu-i stabilită pedeapsă definitivă de 5 (cinci) ani 6 (șase) luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități din cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 5 (cinci) ani.

În rest dispozițiile sentinței au fost menținute.

10.1. Cercetând materialele dosarului, instanța de apel a constatat în fapt că, Evstrati Iurie deținând funcția de șef de post, inspector operativ superior de sector al postului de poliție Răzeni a CPR Ialoveni al MAI, în baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 70 ef. din 22 februarie 2008, și fiind, astfel, conform art. 123 alin. (1) Cod penal, persoană cu funcție de răspundere, investită cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice și atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului a funcției deținute, care îl obligau să nu supună pe nimeni la torturi, să nu aplice forța fizică, decât pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrângerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele non-violente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin, să respecte Constituția și legile Republicii Moldova, să nu aplice acte de tortură, tratamente sau pedepse inumane sau degradante, în orice circumstanță s-ar afla, să nu recurgă la forță cu excepția cazurilor de necesitate absolută și numai în măsura necesară atingerii unui obiectiv legitim, a comis infracțiuni în următoarele circumstanțe:

Evstrati Iurie fiind persoană cu funcție de răspundere și acționând cu titlu oficial, reprezentând Ministerul Afacerilor Interne, de comun acord și împreună cu Cecan Nicolai, care deținea funcția de inspector al secției poliției criminale a CPR Ialoveni, la 16 aprilie 2011, aflându-se în biroul de serviciu al postului de poliție Rezeni, din incinta primăriei Rezeni, având scopul de a obține de la minorul Grigorean Victor informații și mărturisiri privitor la săvârșirea sustragerii pe ascuns a două acumulate de model „ISTA” de 12 V și 190 Ah, infracțiune comisă în noaptea de 15 aprilie 2001, spre 16 aprilie 2011 de persoane care, până la moment, nu sunt cunoscute organului de urmărire penală, ambii, adică Evstrati Iurie și Cecan Nicolae, îl numeau pe minorul Grigorean Victor cu cuvinte necenzurate și îl supuneau acțiunilor de violență psihică și fizică manifestate prin aplicarea multiplelor lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, apoi aplicând violență l-au pus jos la podele pe burtă, i-au răsucit mâinile la spate, iar pentru a nu striga, în gură i-au introdus chipiul. După aceasta l-au ridicat de jos, dar deoarece nu recunoștea fapta imputată, din nou l-au pus jos pe burtă continuând să-i răsucescă mâinile la spate și să-i aplice lovituri cu pumnii și picioarele peste toată suprafața corpului, acțiuni care în comun au durat de la orele 17:00 până la 17:30 ale zilei indicate.

În rezultatul acțiunilor violente cu caracter de tortură întreprinse de către

Evstrati Iurie și Cecan Nicolae, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1621/D din 30 iunie 2011 minorului Grigorean Victor i-au fost cauzate echimoze cu excoriații pe membrul superior stâng, echimoză pe articulația genunchiului la lovire de acesta, care au fost produse la acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, sau la lovire de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate, se califică ca leziuni corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății.

Prin urmare, atât Evstrati Iurie, care deținea funcția de șef de post, inspector operativ superior de sector al postului de poliție Răzeni a CPR Ialoveni al MAI, cât și Cecan Nicolai deținând funcția de polițist al secției poliției criminale a CPR Ialoveni al MAI, în baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 176 ef. din 24 iunie 2010, și fiind, astfel, conform art. 123 alin. (1) Cod penal, persoană cu funcție de răspundere, investită cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice și atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului a funcției deținute, care îi obligau să nu supună pe nimeni la torturi, să nu aplice forța fizică, decât pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrângerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele non-violente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin, să respecte Constituția și legile Republicii Moldova, să nu aplice acte de tortură, tratamente sau pedepse inumane sau degradante, în orice circumstanță s-ar afla, să nu recurgă la forță cu excepția cazurilor de necesitate absolută și numai în măsura necesară atingerii unui obiectiv legitim, au comis infracțiune în următoarele circumstanțe:

Astfel, Cecan Nicolai de comun acord și împreună cu Evstrati Iurie, la 16 aprilie 2011, aflându-se în biroul de serviciu al șefului de post al postului de poliție Rezeni, din incinta primăriei Rezeni, având scopul de a obține de la minorul Grigorean Victor informații și mărturisiri privitor la săvârșirea sustragerii pe ascuns a două acumulatori de model „ISTA” de 12 V și 190 Ah, infracțiune comisă în noaptea de 15 aprilie 2011, spre 16 aprilie 2011 de persoane care, până la moment, nu sunt cunoscute organului de urmărire penală, ambii, adică Cecan Nicolae și Evstrati Iurie, îl numeau pe minorul Grigorean Victor cu cuvinte necenzurate și îl supuneau acțiunilor de violență psihică și fizică manifestate prin aplicarea multiplelor lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, apoi aplicând violență l-au pus jos la podele pe burtă, i-au răsucit mâinile la spate, iar pentru a nu striga, în gură i-au introdus chipiul. După aceasta l-au ridicat de jos, dar deoarece nu recunoștea fapta imputată, din nou l-au pus jos pe burtă continuând să-i răsucescă mâinile la spate și să-i aplice lovituri cu pumnii și picioarele peste toată suprafața corpului, acțiuni care în comun au durat de la orele 17.00 până la 17.30 ale zilei indicate.

În rezultatul acțiunilor violente cu caracter de tortură întreprinse de către Cecan Nicolae și Evstrati Iurie, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1621/D din 30 iunie 2011, minorului Grigorean Victor i-au fost cauzate echimoze cu excoriații pe membrul superior stâng, echimoză pe articulația genunchiului la lovire de acesta, care au fost produse la acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, sau la lovire de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate, se califică ca leziuni corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății.

10.2. În motivarea soluției sale instanța de apel a relevat că, din analiza

declarațiile tuturor părților audiate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, rezultă că acestea coroborează cu declarațiile părții vătămate date la urmărirea penală și în cadrul cercetării judecătorești date în instanța de fond și care dovedesc cu lux de amănunte vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal.

Potrivit instanței de apel, vinovăția inculpaților Cecan Nicolae și Evstrati Iurie se dovedește prin declarațiile părții vătămate Grigorean Victor date în cadrul urmăririi penale și în instanța de apel, declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate, Grigorean Valentina, a martorilor Bivol Dumitru și Mitici Igor, cât și prin raportul de expertiză medico-legală nr. 1621/D din 30 iunie 2011 și prin procesul-verbal de examinare a cauzei penale nr. 2011440191.

În ceea ce privește contradictorialitatea declarațiilor părții vătămate Grigorean Victor, instanța de apel a concluzionat de a le reține pe cele date anterior, or ultimul a fost la acel moment minor, a dat declarații în prezența reprezentatului legal și ca urmare scurgerii unei perioade de timp îndelungate, acele declarații fiind veridice, totodată reținându-se că Grigorean Victor a declarat că avea teamă de poliție atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de judecată.

Mai mult, instanța de apel a reținut că probele administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, care coroborează între ele, confirmă legătura causală dintre faptele imputate inculpaților și leziunile părții vătămate și respectiv demonstrează vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal.

Făcând referire la elementele constitutive ale infracțiunii de tortură, instanța de apel a menționat, că obiectul acestei infracțiuni fiind demnitatea lui Grigorean Victor, precum și integritatea fizică și psihică a acestuia, apărute împotriva tratamentului inuman și degradant.

Totodată în opinia instanței de apel, latura obiectivă a infracțiunii specificate a fost demonstrată prin fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunile inculpaților care au cauzat dureri și fizice și psihice, care în sine și reprezintă un tratament inuman și degradant, și anume asupra minorului Grigorean Victor, care au depășit pragul de gravitate. Infracțiunea dată au săvârșit-o intenționat, cu scopul de a obține de la minorul Grigorean Victor informații și mărturisiri privitor la săvârșirea sustragerii pe ascuns a două acumulate de model „ISTA” de 112 V și 190 Ah, infracțiune ce a fost comisă în noaptea de 15 iunie 2011 spre 16 aprilie 2011, care nu-i erau cunoscute organului de urmărire penală.

10.3. De asemenea, instanța de apel, referitor la epizodul cu partea vătămată Gurău Victor, a reținut că, deși inculpatul Evstrati Iurie nu a recunoscut vina, aceasta se dovedește din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

În acest context, instanța de apel a reținut declarațiile părții vătămate, a martorilor, a raportului de expertiză, comunicatului administrației locului de

detenție a părții vătămate, constatând că, inculpatul Evstrati Iurie, a comis infracțiunea prevăzută la art. 309¹ alin. (1) Cod penal, însă în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere a inculpatului la răspundere penală, urmează a fi eliberat de pedeapsă.

10.4. Ce ține de capătul de acuzare în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a reținut că, procesul în această parte urmează a fi încetat pe motiv că, conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 33 din 07 decembrie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 327 alin. (1) și 361 alin. (2) lit. d) din Codul penal, a fost declarată neconstituțională sintagma „intereselor publice sau” din alin. (1) al art. 327 Cod penal, iar potrivit principiului legalității incriminării și a pedepsei penale presupune, prin definiție, că nici o faptă nu poate fi considerată ca infracțiune dacă nu există o lege care să prevadă acest lucru (*nullum crimen sine lege*) și că nu poate fi aplicată nici o pedeapsă dacă nu este prevăzută de lege.

10.5. La individualizarea pedepsei aplicate inculpatului Evstrati Iurie instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75, 85 Cod penal.

11. Avocatul Bucatca Vadim în numele inculpatului Evstrati Iurie, invocând temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Evstrati Iurie să fie achitat.

În motivarea recursului avocatul Bucatca Vadim în numele inculpatului Evstrati Iurie a invocat circumstanțe referitoare la aprecierea probelor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, precum și faptul că învinuirea înaintată inculpatului Evstrati Iurie este abuzivă, neîntemeiată și este bazată doar pe presupuneri, iar sentința de condamnare a fost pronunțată în lipsa constatării, descrierii și probării acțiunilor concrete a inculpatului.

12. Avocatul Muruziuc Victor în numele inculpaților Cecan Nicolai și Evstrati Iurie, a declarat recurs ordinar invocând temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpații să fie achitați.

În motivarea recursului apărarea susține că, în decizie lipsește analiza obiectivă, sub toate aspectele a esenței speței, inclusiv și prin administrarea valorii probatorii a probelor obținute suplimentar în ședința instanței de apel.

Mai mult a menționat că, instanța de apel la rejudecare a admis sistematic erori procesuale similare celor depistate anterior de către instanța de recurs, în urma căror erori, la administrarea probelor, probele în parte și în ansamblu nu au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile formulate au un caracter formal și prematur.

13. Judecând recursurile ordinare declarate și verificând argumentele invocate în raport cu circumstanțele cauzei Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea condamnării inculpaților pe episodul în privința părții vătămate Grigorean Victor, și remiterea cauzei pentru rejudecare în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din considerentele care

urmează a fi desfășurate în continuare.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din materialele cauzei, titularii cererilor de recurs invocă drept temeiuri pentru casarea deciziei recurate prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 16) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; când 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii, precum și când 16) norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.*

Reieșind din conținutul rechizitoriului, Evstrati Iurie a fost deferit justiției pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, abuzul de serviciu, folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu, în interes personal, prin ce au fost cauzate daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege intereselor publice.

Totodată, Evstrati Iurie a fost învinuit pentru faptul, că fiind persoană cu funcție de răspundere și acționând cu titlu oficial, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 309¹ alin. (1) Cod penal, provocarea în mod intenționat lui Gurău Victor a unor dureri, suferințe puternice fizice și psihice, cu scopul de a obține de la acesta informații și mărturisiri privitor la comiterea unei infracțiuni.

Evstrati Iurie și Cegan Nicolai au fost învinuiți pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal, și anume pentru faptul că fiind persoane cu funcții de răspundere și acționând cu titlu oficial, prin acțiunile lor intenționate, i-au provocat în mod intenționat minorului Grigorean Victor, dureri, suferințe puternice fizice și psihice, cu scopul de a obține de la acesta informații și mărturisiri privitor la comiterea unei presupuse infracțiuni, acțiuni comise cu bună știință asupra unui minor, de către două persoane.

Potrivit sentinței, Evstrati Iurie a fost recunoscut vinovat și condamnat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 309¹ alin. (1) și art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal, iar procesul penal intentat în privința lui Evstrati Iurie în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, a fost încetat din motiv că există alte circumstanțe care

exclud tragerea la răspunderea penală. Cecan Nicolai a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal.

La rândul său, fiind investită cu judecarea apelurilor declarate de procuror și apărare, instanța de apel a casat parțial sentința în partea încetării procesului penal în privința lui Evstrati Iurie în baza art. 327 alin. (1) Cod penal și în partea condamnării pe art. 309¹ alin. (1) Cod penal, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal intentat în privința lui Evstrati Iurie în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar procesul penal în privința lui Evstrati Iurie în baza art. 309¹ alin. (1) Cod penal, a fost încetat în baza art. 60 Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, în rest dispozițiile sentinței au fost menținute.

Având în vedere argumentele recursurilor declarate, Colegiul atestă că avocatul Muruziuc Victor în numele inculpaților își focusează criticile pe episodul condamnării acestora de către instanța de apel în baza art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal, pe când avocatul Bucatca Vadim în numele inculpatului Evstrati Iurie solicită achitarea acestuia pe toate capetele de acuzare.

Analizând decizia instanței de apel în partea casării sentinței primei instanțe în privința lui Evstrati Iurie pe episoadele de învinuire a acestuia în baza art. 327 alin. (1) Cod penal și în baza art. 309¹ alin. (1) Cod penal, Colegiul conchide că nu au fost identificate careva erori de drept care ar genera intervenirea de către instanța de recurs în sensul solicitat de către avocatul Bucatca Vadim.

Aici urmează a fi menționat că criticile recurentului prin care se solicită achitarea inculpatului Evstrati Iurie de sub învinuirile aduse în baza art. 327 alin. (1) Cod penal și în baza art. 309¹ alin. (1) Cod penal, se axează pe o proprie evaluare a materialului probator, prezentând versiunea potrivit căreia probele administrate nu confirmă vinovăția inculpatului.

Reieșind însă din conținutul deciziei atacate instanța de recurs atestă că instanțele de fond corect au constatat vinovăția inculpatului Evstrati Iurie în baza art. 327 alin. (1) Cod penal și în baza art. 309¹ alin. (1) Cod penal, fapt ce rezultă din analiza obiectivă a cumulului de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor.

Prin urmare, Colegiul consideră, că instanța de apel la judecarea apelurilor corect a ajuns la concluzia, că deși vinovăția lui Evstrati Iurie în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, a fost dovedită pe deplin, procesul în această parte urmează a fi încetat din motiv că, conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 33 din 07 decembrie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 327 alin. (1) și 361 alin. (2) lit. d) din Codul penal, a fost declarată neconstituțională sintagma „*intereselor publice sau*” din alin. (1) al art. 327 Cod penal, iar potrivit principiului legalității incriminării și a pedepsei penale, nici o faptă nu poate fi considerată ca infracțiune dacă nu există o lege care să prevadă acest lucru (*nullum crimen sine lege*) și nu poate fi aplicată nici o pedeapsă dacă nu este prevăzută de lege.

Cu referire la episodul săvârșit în privința părții vătămate Gurău Victor,

instanța de recurs de asemenea consideră că instanțele de fond analizând probele cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, corect au conchis că în speță a fost stabilită vinovăția lui Evstrati Iurie în baza art. 309¹ alin. (1) Cod penal, însă deoarece fapta a fost săvârșită la 03 septembrie 2009, și până la examinarea cauzei în instanța de apel au trecut mai mult de 5 ani, rezultă că instanța de apel corect a ajuns la concluzia încetării procesului penal în baza art. 60 Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Astfel, Colegiul penal conchide că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, în partea soluției adoptate pe capetele de învinuire aduse inculpatului Evstrati Iurie în baza art. 327 alin. (1) Cod penal și în baza art. 309¹ alin. (1) Cod penal.

Cu toate acestea, instanța de recurs atestă că în speță și-au găsit parțial confirmare argumentele aduse de recurenți în dezacord cu soluția instanței de apel pe episodul de învinuire a inculpaților Evstrati Iurie și Cecan Nicolai în baza art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal, în privința părții vătămate Grigorean Victor, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată în această parte, deoarece la o nouă rundă a procedurilor de judecare a cauzei în ordine de apel, nu au fost respectate pe deplin prevederile procesual penale cu privire la rejudecarea cauzei.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Totodată, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În conformitate cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt

obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, întrucât decizia contestată nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal lărgit remarcă, că în speța dedusă judecării, prin deciziile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 iunie 2016 și din 12 februarie 2019, deciziile instanțelor de apel din 18 ianuarie 2016 și din 29 martie 2018 au fost casate total cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Astfel, în deciziile instanței de recurs de remitere a cauzei la rejudecare au fost date indicații clare, de care instanța de apel la o nouă rejudecare urma să țină cont, și anume în ambele cazuri instanța de recurs a recunoscut necesitatea înlăturării dubiilor la contrapunerea declarațiilor părții vătămate Grigorean Victor depuse la urmărirea penală cu cele depuse în instanța de fond, indicând ca condiție necesară audierea suplimentară a părții vătămate, precum și necesitatea analizei în coroborare a depozițiilor reprezentantului legal cu declarațiile părții vătămate și raportul de expertiză medico-legală nr. 1621/D din 30 iunie 2011.

Cu toate că în cadrul examinării cauzei în ordine de apel a fost dispusă audierea suplimentară a părții vătămate, Grigorean Victor, care printre altele a declarat *că susține atât declarațiile date la urmărirea penală cât și declarațiile date în fața primei instanțe*. Instanța de apel nu a făcut o analiză a acestora, în contextul în care anterior de către instanța de recurs a fost menționat că declarațiile părții vătămate la diferite etape ale procesului penal sunt contradictorii și urmează a fi concretizate.

Astfel, deși în cadrul urmăririi penale Grigorean Victor susținuse că inculpații l-au lovit cu palmele peste față, apoi l-au lovit cu genunchii în regiunea picioarelor și cu pumnii în piept, că l-au pus cu burta pe podea și îi răsuceau mâinile la spate, că i-au pus chipiul în gură ca să nu poată striga și apăsau cu piciorul pe față, în același timp în instanța de apel partea vătămată a declarat că colaboratorii de poliție l-au îmbrâncit, dar nu l-au bătut (*a se vedea pct. 50, 63 din decizia instanței de apel*).

Totuși ajungând la concluzia vinovăției inculpaților Evstrati Iurie și Cecan Nicolai în baza 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal, instanța de apel nu a făcut o apreciere a declarațiilor părții vătămate Grigorean Victor în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, atât din punctul de vedere al dinamicii acestora de la o etapă la alta a procesului penal, cât și în coroborare cu declarațiile reprezentantului legal și a martorilor, conchizând ca fiind veridice declarațiile lui Grigorean Victor date în instanța de fond, ***care de altfel nici nu au fost reflectate în textul deciziei recurate***.

Din conținutul declarațiilor părții vătămate Grigorean Victor date în prima instanță, rezultă că inculpații au strigat la el, l-au apucat de mâini, îl împingeau, îl îmbrânceau, ***însă nu l-au bătut***, acesta a menționat că și-a mințit mama cu referire la faptul că a fost bătut (*a se vedea vol. II, f.d. 188-196*).

Cu toate acestea, instanța de apel în susținerea raționamentului că inculpații l-au torturat pe Grigorean Victor, face referire la pasaje din declarațiile acestuia date la audierea în prima instanță, și ***distorsionând parțial declarațiile*** acestuia

consideră că prin expunerea factorului psihologic de frică față de polițiști, se demonstrează și faptul aplicării loviturilor de către Evstrati Iurie și Cecan Nicolai în privința părții vătămate. Iar ulterior, în același context, instanța de apel în mod contradictoriu, menționează că deși după o perioadă îndelungată de timp partea vătămată și-a schimbat declarațiile în unele aspecte, din comportamentul părții vătămate Grigorean Victor este evident că putea să fie intimidat sau speriat, ceea ce a dus la schimbarea declarațiilor și ***care nu urmează a fi puse la baza deciziei***.

Astfel, instanța de recurs evidențiază că concluziile instanței de apel cu privire la vinovăția inculpaților sunt expuse într-un mod vag și superficial, or, pe lângă faptul că declarațiile părții vătămate reținute ca fiind veridice de către instanța de apel nu au fost reflectate în conținutul deciziei, instanța nu a analizat nici legătura acestor depoziții cu conținutul raportului de expertiză medico-legală nr. 1621/D din 30 iunie 2011, din care rezultă prezența doar a unei echimoze cu excoriație pe membrul superior stâng și echimoză pe articulația genunchiului stâng, precum și cu declarațiile martorilor, care nu au văzut careva vătămări la partea vătămată sau declarațiile mamei părții vătămate, din care rezultă că ea a presupus doar că fiul său a fost bătut de către inculpați.

Mai mult, instanța de apel nu a analizat nici probele din dosar din care rezultă că partea vătămată Grigorean Victor s-a prezentat de sine stătător la organul de urmărire penală, iar ulterior a plecat de unul singur și el ***nu se afla în custodia statului în momentul în care a fost săvârșită presupusa infracțiune***.

Colegiul constată că modalitatea de motivare a soluției denotă că instanța de apel nu a apreciat probele prezentate de partea acuzării, cât a apărării, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și coroborării acestora, nu a efectuat o verificare multilaterală, completă și obiectivă a lor și a circumstanțelor de fapt ale cauzei.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după pertinența, concludența, utilitatea și veridicitatea acestora. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblu sunt apreciate din punct de vedere al coroborării lor, cu respectarea art. 101 Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal constată că prevederile legii procesual penale sus menționate nu au fost respectate la judecarea cauzei în ordine de apel, deoarece probele enunțate supra nu au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile făcute de instanța de apel sunt formale și premature.

Distinct de considerentele expuse, Colegiul penal atestă că și motivarea deciziei instanței de apel sub aspectul prezenței elementelor constitutive ale infracțiunii de tortură, de asemenea este contradictorie.

În acest sens, instanța de recurs reține că potrivit rechizitoriului, Evstrati Iurie și Cecan Nicolai au fost învinuiți de săvârșirea infracțiunii de tortură, prevăzută la art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal (red. 2009), și anume pentru

faptul că fiind persoane cu funcții de răspundere și acționând cu titlu oficial, prin acțiunile lor intenționate, i-au provocat în mod intenționat minorului Grigorean Victor, dureri, suferințe puternice fizice și psihice, cu scopul de a obține de la acesta informații și mărturisiri privitor la comiterea unei presupuse infracțiuni, acțiuni comise cu bună știință asupra unui minor, de către două persoane.

Ulterior, inculpații au fost condamnați de către prima instanță pentru aceeași componentă de infracțiune, iar la rândul său instanța de apel pe acest capăt de învinuire a menținut dispozițiile sentinței primei instanțe.

Analizând situația de fapt constatată de către instanțele de fond în sarcina inculpaților Evstrati Iurie și Cecan Nicolai, Colegiul penal remarcă că acestora le-a fost incriminată săvârșirea față de minorul Grigorean Victor **a acțiunilor violente cu caracter de tortură**, însă ulterior, instanța de apel în conținutul deciziei descriind elementele constitutive ale infracțiunii de tortură, menționează în mod contradictoriu că acțiunile inculpaților reprezintă **un tratament inuman și degradant**.

Descriind latura obiectivă a infracțiunii de tortură, instanța de apel a notat că fapta prejudiciabilă a fost exprimată în acțiunile inculpaților care au cauzat dureri și fizice și psihice, care în sine și reprezintă **un tratament inuman și degradant, care au depășit pragul de gravitate**, fără a specifica mai departe la ce s-a referit instanța.

La acest capitol Colegiul penal evidențiază că instanța de apel nu a ținut cont de practica judiciară conturată pe marginea aplicării prevederilor articolului 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, unde fiecare termen stabilit în acest articol este descris în mod separat.

Astfel, tortura constituie o formă agravantă și intenționată a unui tratament ori pedeapsă crude, inumane sau degradante. Tortura fiind caracterizată prin patru elemente esențiale:

- cauzarea unor suferințe sau dureri fizice sau psihice grave;
- cauzarea intenționată a durerii sau suferințelor;
- urmărirea unui scop anume, precum ar fi obținerea informației sau mărturiilor, pedepsirea, umilirea și înjosirea persoanei;
- cel care le produce este un agent al forței publice sau o persoană care acționează la instigarea sau cu consimțământul expres sau tacit al acestuia.

Distincția dintre tortură și alte tipuri de maltratare se realizează conform diferenței de intensitate a durerii cauzate. Elementele subiective ale acestui criteriu bazate pe sex, vârsta și starea de sănătate a victimei sunt relevante pentru evaluarea **intensității** unui tratament anume.

CtEDO a recunoscut ca tratament intenționat cu caracter de tortură; „spânzurătoarea palestiniană” (cazul Aksoy vs Turcia); „cauzarea unui număr mare de lovituri și alte forme de tortură” (cazul Dikme vs Turcia); alimentarea forțată într-o manieră care a supus reclamantul la dureri fizice extreme și umilință (cazul Ciorap vs Moldova); violul unui deținut de către un oficial al statului (cazul Aydin vs Turcia); supunerea victimei la șocuri electrice, tratament cu apă fierbinte și rece,

lovituri în cap și amenințarea privind maltratarea copiilor (cazul Akkoc vs Turcia); aplicarea așa zisei „falaka” - lovirea tălpilor (cazul Corsacov vs Moldova) etc.

Totodată, CtEDO a considerat tratamentele ca fiind „inumane” pentru că au fost premeditate, au fost aplicate continuu și au cauzat fie vătămări corporale, fie afecțiuni fizice și psihice. Tratamentele sunt considerate a fi „degradante” deoarece prin natura lor creează victimei un sentiment de teamă, angoasă și inferioritate, de natură să o umilească și să o devalorizeze (hot. *Kudla vs Polonia*, p.92).

Un tratament este estimat ca fiind inuman deoarece a fost premeditat, aplicat ore în șir și a cauzat fie vătămare corporală, fie suferințe fizice și psihice profunde:

- în perioada detenției, unde victima este supusă maltratării, care este intensă, însă nu în măsura necesară pentru a fi calificată ca tortură.

- în afara detenției, unde victimele sunt intenționat expuse unor acte crude, care le provoacă o stare de extremă tulburare.

Tratamentul degradant este cel care generează victimelor sentimente de frică, anxietate și inferioritate, capabile să umilească și să înjosească victima; înfrânge rezistența fizică și morală a victimei și determină victima să acționeze împotriva voinței sau conștiinței sale.

Drept inuman și degradant poate fi considerat un asemenea tratament care cuprinde: legarea și închiderea victimei într-o celulă întunecoasă și friguroasă și tratarea în așa fel încât să lase răni sau urme vizibile pe corpul victimei; neacordarea posibilității de a dormi, nealimentarea victimei, întreținerea fără apă și în gălăgie continuă, percheziția corporală înjositoare, obligarea de a dezbrăca hainele în prezența persoanelor de sex opus; condiții de detenție inumane și degradante, inclusiv suprapopularea celulelor, lipsa accesului la lumină naturală și artificială, calitatea și cantitatea insuficientă a hranei, lipsa plimbărilor la aer liber, asistența medicală neadecvată etc.

Având în vedere caracteristicile descrise, Colegiul penal subliniază că instanța de apel nu a motivat cu suficientă claritate prezența elementelor constitutive ale infracțiunii incriminate inculpaților, însă conform normelor procesuale penale, hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Astfel, erorile menționate sunt erori de drept procedural și se încadrează în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în

apeluri și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

14.În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admit recursurile ordinare declarate de către avocatul Bucatca Vadim în numele inculpatului Evstrati Iurie și de către avocatul Muruziuc Victor în numele inculpaților Cecan Nicolai și Evstrati Iurie, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2019, în cauza penală în privința lui Evstrati Iurie XXX și Cecan Nicolai XXX, în partea condamnării inculpaților în baza art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal, pe episodul în privința părții vătămate Grigorean Victor, și se dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile deciziei contestate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 13 mai 2020.

Președinte

Svetlana Filincova

Judecători

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu